

Računovodstvo zaliha u poduzeću ZMH Horvat d.o.o.

Pintarić, Ines

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:514631>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-29**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

Pintarić Ines

RAČUNOVODSTVO ZALIHA U PODUZEĆU
ZMH Horvat d.o.o.

Završni rad

Pula, 2020.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

Pintarić Ines

RAČUNOVODSTVO ZALIHA U PODUZEĆU
ZMH Horvat d.o.o.

Završni rad

JMBAG: 0303078901, redovita studentica

Studijski smjer: Financijski menadžment

Predmet: Poslovno računovodstvo

Mentor: izv. prof. dr. sc. Ticijan Peruško

Pula, rujan 2020.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Pintarić Ines, kandidat za prvostupnika ekonomije/poslovne ekonomije, smjera financijskog menadžmenta ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, 17.09. 2020. godine

[upišite ovdje]

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Pintarić Ines dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom

Računovodstvo zaliha u poduzeću ZMH Horvat d.o.o.

koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 17.09.2020. (datum)

Potpis

Sažetak

Cilj ovog završnog rada je pobliže objasniti računovodstvo zaliha, odnosno važnost njihova praćenja unutar poduzeća. Samo ispravnim praćenjem i analizom toka zaliha moguće je donositi ispravne odluke unutar proizvodnje te naposljetku i cijene samog proizvoda. Na poduzeću ZMH Horvat d.o.o. prikazat će se tok praćenja, a ujedno i važnost sinkronizacije svih odjela unutar poduzeća koji su zaduženi za upravljanje zalihama. Prikupljenim dokumentima poduzeća ZMH Horvat d.o.o. pratit će se tijekom nabave sirovine, proizvodnje i prodaje gotovog proizvoda.

Ključne riječi: računovodstvo zaliha, nabava, proizvodnja, prodaja, zaliha sirovina i materijala, zaliha proizvoda, zaliha robe

Abstract

The aim of this document is to explain in more detail the inventory accounting and the importance of their monitoring within the company. Only by proper monitoring and analysis of stock flow is possible to make the right decisions within production and lastly on the price of the product itself. The monitoring flow, as well as the importance of synchronization of all departments within the company, which are in charge of inventory management, will be shown on the example of company ZMH Horvat d.o.o. From collected documents of the company ZMH Horvat d.o.o. the flow of raw material procurement, production and sale of the finished product will be monitored.

Key words: inventory accounting, procurement, production, sales, stock of raw materials and supplies, product stock, goods stock

Sadržaj

1.	Uvod	1
2.	Zaliha sirovina i materijala	3
2.1.	Nabava i obračun nabave	3
2.2.	Uskladištenje i utrošak sirovina i materijala	6
2.3.	Isprave u poslovanju sa zalihama	7
3.	Zaliha rezervnih (pričuvnih) dijelova	8
4.	Zaliha sitnog inventara, autoguma i ambalaže	9
5.	Zaliha gotovih proizvoda.....	11
5.1.	Proizvodnja	12
5.2.	Obračun proizvodnje	14
5.3.	Isprave koje prate gotove proizvode	15
6.	Trgovina i zaliha robe	16
6.1.	Kalkulacija trgovačke robe	16
6.2.	Roba u trgovini na veliko.....	18
6.3.	Roba u trgovini na malo	20
7.	Računovodstvo zaliha u poduzeću ZMH Horvat d.o.o.....	22
7.1.	Knjiženje	24
8.	Zaključak	34
9.	Literatura	36
10.	Popis slika	37

1. Uvod

Zalihe su važan dio svakog poduzeća, jer čine većinu kratkotrajne imovine poduzeća. Pod pojmom zaliha smatramo sve vrste kratkotrajne imovine u materijalnom obliku koje sudjeluju u redovnom tijeku poslovanja, gdje se u proizvodnom procesu troše u obliku materijala ili dijelova zaliha kojima se stvara novi proizvod za prodaju ili pružanje usluga. Važno je pratiti i analizirati njihov tok, kako bi se donosile ispravne odluke pri proizvodnji, jer nije uvijek jednostavno izračunati cijenu koštanja proizvedenog proizvoda, odnosno uloženi sredstava za dobivanje gotovog proizvoda.

Završnim radom obradit će se najčešći oblici zaliha koje su dostupne u skladištu, pogonu, prodavaonici, a to su zalihe sirovina i materijala, pričuvnih (rezervnih) dijelova i sitnog inventara, zalihe nedovršene proizvodnje, zalihe gotovih proizvoda i zalihe trgovačke robe. Sirovina i materijal namijenjeni su obradi u proizvodnom procesu, rezervni dijelovi ugrađuju se u vlastite proizvode svoga proizvodnog programa te služe za održavanje, popravke i rekonstrukciju dugotrajne imovine. Sitni inventar su razna manja pomagala za rad koja se upotrebljavaju u poslovnom procesu. Zalihe nedovršene proizvodnje jesu zalihe koje se nalaze u nekoj od faza proizvodnje, dok su zalihe gotovih proizvoda i trgovačke robe namijenjene za prodaju. Zalihe su obuhvaćene skupinama konta i kontima razreda 3 koji je namijenjen za evidentiranje kratkotrajne materijalne imovine (zalihe sirovina i materijala, pričuvnih (rezervnih) dijelova, sitnog inventara, autoguma i ambalaže) i na kontima razreda 6 gdje se knjiže proizvodnja, proizvodi i roba.

Načela i smjernice računovodstvenog praćenja zaliha definirano je HSFI-om 10 - *Zalihe za mikro, male i srednje poduzetnike* i MRS-om 2- *Zalihe za obveznike MSFI-a*, u kojima nema bitnih razlika u odredbama te za glavni cilj imaju „*propisati računovodstveni postupak za utvrđivanje, obračunavanje i evidentiranje zaliha. Temeljni zadatak računovodstva zaliha je obuhvatiti sve troškove koji su nastali u formiranju zaliha i koje treba priznati kao imovinu u procesu poslovanja do priznavanja povezanih prihoda.*“¹

¹ HSFI, toč. 10.1.

Zalihe se prema HSFI-u 10 priznaju u bilanci kada je vjerojatno da će poduzetnik imati buduće ekonomske koristi od njih i kada imaju trošak ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti. Prodaja zaliha priznaje se kao prihod, a kad su zalihe prodane, knjigovodstvenu vrijednost tih zaliha treba priznati kao rashod razdoblja.

Naposljetku završnog rada prikazat će se tijekom nabave sirovine, proizvodnje i prodaje gotovog proizvoda u poduzeću ZMH Horvat d.o.o. vodećeg poduzeća smrznute prehrane u Hrvatskoj. Iskazat će se važnost kontinuiranog praćenja zaliha s obzirom da se poduzeće bavi prehranom gdje je izrazito važna informacija o podrijetlu sastojaka koji sačinjavaju neki proizvod. Sva dokumentacija koja je potrebna za izradu ovog završnog rada dobivena je izravno od poduzeća ZMH Horvat d.o.o.

2. Zaliha sirovina i materijala

Sirovine i materijal kratkotrajna su materijalna imovina, namijenjeni za trošenje u proizvodnom procesu i služe za stvaranje proizvodnih dobara (poluproizvoda, gotovih proizvoda i usluga) radi podmirenja osobnih i proizvodnih potreba. Sirovine i materijali koji služe za proizvodnju potrošnih dobara zovu se proizvodni materijali, a dijele se u dvije skupine:

- a) Osnovni proizvodni materijal koji čini glavnu supstancu proizvoda
- b) Pomoćni proizvodni materijal koji omogućuje dovršavanje i uljepšavanje proizvoda

Materijal koji se ne troši u proizvodnji već je potreban za održavanje i postizanje općih uvjeta rada u poduzeću, naziva se neproizvodnim ili režijskim materijalom. Najčešće je to uredski materijal, gorivo i mazivo, materijal za pakiranje i drugi potrošni materijal.

Svaki materijal ima svoju nomenklaturu ili EAN kod koji se nalazi uz naziv materijala i sadrži njegova obilježja i šifru. Takav sustav postavljanja EAN koda materijala nije propisan pa svaki proizvođač može sam odabrati sustav koji najbolje odgovara njegovu poslovanju, a osnovno je načelo pri sastavljanju preglednost i dosljednost. Materijal se svrstava u skupine (npr. koža, tekstil,...), zatim unutar svake skupine materijala određuju se podskupine (npr. u skupini kože: koža antilop, koža za podstavu,...), a unutar svake podskupine treba odrediti pojedine vrste ili dimenzije materijala (npr. podskupinu koža za podstavu možemo razvrstat po boji). Kada se materijal razvrstao po skupinama, podskupinama i njihovim vrstama, određuje se EAN kod za svaku vrstu materijala.

Sirovine i materijali prolaze kroz više faza, najčešće su nabava i uskladištenje, utrošak i otuđenje, a za svaku fazu potrebno je računovodstveno praćenje.

2.1. Nabava i obračun nabave

Poduzetnik koji se bavi proizvodnjom nabavlja materijal isključivo za potrebe proizvodnje, a ne za prodaju. S knjigovodstvenoga stajališta materijal se vodi po:

- Trošku kupnje
- Po prosječnim troškovima kupnje

Kupovna cijena izračunava se iz računa dobavljača nakon odbitka popusta, rabata i sličnih stavaka, ukoliko ga dobavljač odobrava u računu. Ovisni troškovi obuhvaćaju troškove prijevoza, troškove osiguranja materijala u transportu, uvozne carine, troškove pribavljanja robnih isprava, utovara, istovara, odnosno obuhvaćaju sve troškove nastale u svezi s nabavom i dopremom materijala u skladište poduzetnika ili na neko drugo mjesto koje odredi poduzetnik.

Prosječni troškovi kupnje materijala računski su dobivena vrijednost stvarnih troškova kupnje podijeljena s količinom, odnosno izračunavaju se na način da se nakon svake nabave vrijednost materijala podijeli s količinom materijala. Pri tome se uzimaju u obzir i količina i vrijednost nabavljenog materijala te količina i vrijednost materijala koji je već bilo na zalihi prije svake nabave.

„Trošak zaliha mora obuhvatiti:

- *Troškove nabave zaliha*
- *Troškove konverzije*
- *Druge troškove koji su nastali u dovođenju zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje“²*

Troškovi nabave zaliha uključuju kupovnu cijenu, uvozne carine, troškove prijevoza, troškove rukovanja zalihama, poreze i druge troškove koji se mogu pripisati izravnoj nabavi gotove robe, materijala, dijelova i sitnog inventar.

Troškovi konverzije zaliha uključuju troškove preobrazbe tvari u gotov proizvod, odnosno prema MRS-u 2 uključuju troškove izravnog rada i fiksne i varijabilne opće troškove proizvodnje, dok prema HSFI-u 10 uz te dvije varijable nalazi se i varijabla vrijednost izravnih sirovina.

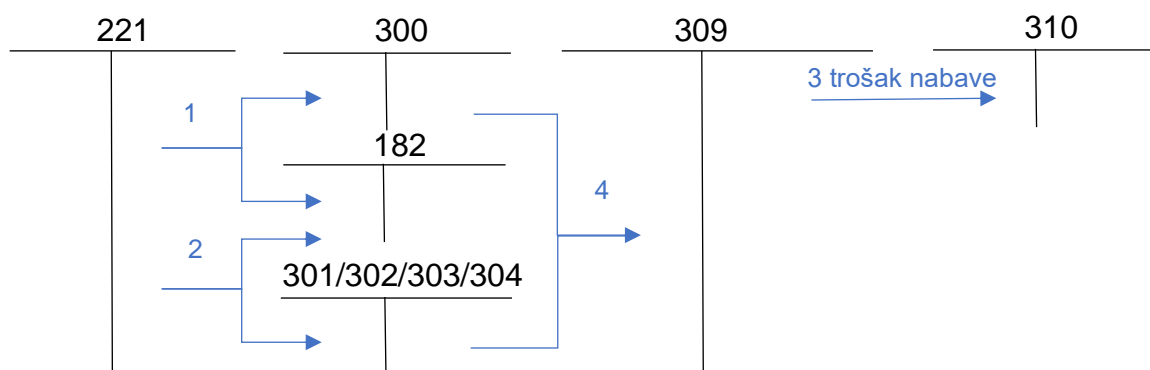
Ostali troškovi koji su nastali u dovođenju zaliha sirovina i materijala, dijelova i sitnog inventara na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje mogu biti različiti troškovi koji nisu uključeni kroz prethodne stavke. Troškovi dopreme zaliha na sadašnju lokaciju su troškovi prijevoza i drugi izravno povezani troškovi, a troškovi koji se mogu svrstati u sadašnje stanje jesu troškovi antikorozijske zaštite, sušenja, dozrijevanja i slično.

² Međunarodni računovodstveni standard 2 (MRS 2)

Obračun nabave zalihe sirovina i materijala i način knjiženja ovise o broju računa dobavljača, dolazi li iz inozemstva i pojavljuju li se ovisni troškovi nabave. Ovisni troškovi mogu se raspoređivati na samo jednu vrstu materijala ili na više vrsta materijala i ovisno o tome jesu li ovisni troškovi vanjski ili se uključuju vlastiti ovisni troškovi.

Obračun nabave knjiži se preko konta skupine 30. Na kontu 309- *Obračun nabave* evidentira se obračun nabave sirovina i materijala, pričuvnih dijelova, sitnog inventara, autoguma i ambalaže. Prilikom nabave materijala dobavljač dostavlja račun na kojem je naznačena kupovna vrijednost materijala s uračunatim PDV-om i ovisnim troškovima ukoliko su nastali. Nabava i uskladištenje materijala knjiži se na sljedeći način:

Slika 1: Shematski prikaz nabave materijala upotrebom konta 309 - *Obračun nabave*

Izvor: vlastiti prikaz

1. Račun dobavljača za materijal.
2. Račun za ovisne troškove.
3. Uskladištenje po trošku nabave (obračun nabave materijala).
4. Zaključak kontne skupine 30.

Shematski prikaz napravljen je na temelju najjednostavnije i osnovne nabave sirovine i materijala uporabom konta skupine 30, a koji se može mijenjati s obzirom na dogovor dobavljača i kupca, postoji li predujam, dolazi li iz uvoza materijal i slično.

Knjiženje na kontima 300, 301, 302, 303, 304 daju podatke o svim izdacima u vezi s nabavom materijala. Svi su ti izdaci elementi kalkulacije troškova kupnje ili stvarne nabavne cijene sirovine i materijala. Konta skupine 30 nije uvijek nužno koristiti, naime materijal koji se nabavlja od jednog dobavljača, a pri čemu nema ovisnih troškova knjiženje se vrši izravno na konto skupine 31, 32 i 35, ovisno o tome nabavljaju li se

sirovine i materijal, sitni inventar, ambalaža ili autogume, a najčešće se odnosi na sitni inventar, ambalažu i autogume koji se odmah stavljaju u uporabu.

2.2. Uskladištenje i utrošak sirovina i materijala

Prilikom kupnje više vrsta materijala istog dobavljača najčešće se dostavlja jedan račun, a ovisni troškovi se raspoređuju na sve vrste nabavljenog materijala. Kako bi se oni što racionalnije rasporedili postavljaju se određene osnovice rasporeda. Osnovica za raspored ovisnih troškova najčešće je vrijednost materijala, obujam materijala i težina materijala. Osnovica za raspored troškova mora se odabrati oprezno jer se može dogoditi da *„nerealna raspored ovisnih troškova prouzroči nerealne vrijednosti pojedinih vrsta zaliha materijala i kasnije nerealne vrijednosti zaliha gotovih proizvoda.“*³ Nakon sastavljanja kalkulacije nabavljenog materijala i rasporeda ovisnih troškova po vrstama materijala, dobiva se cijena materijala po jedinici, a za svaku vrstu materijala postoji analitička evidencija (materijalna kartica) u koju se knjiže vrijednosti iz kalkulacije. *„Troškove nabave po jedinici treba izračunati pri zaduživanju materijala radi pravilna razduženja kada se materijal bude trošilo.“*⁴ Knjigovodstveno stanje i kretanje sirovina i materijala treba osigurati prema vrijednosti na sintetičkom kontu i prema vrijednosti i količini na analitičkim kontima. Kretanje i stanje materijala vodi se prema količini i vrsti u skladištu, prema količini, vrsti i vrijednosti u materijalnom knjigovodstvu i prema vrijednosti u financijskome knjigovodstvu (sintetički konto 310 - *Zaliha sirovina i materijala*).

Računovodstvena teorija poznaje nekoliko metoda obračuna utrošaka (troškova) sirovina i materijala. Metode se međusobno znatno razlikuju pa tako one različito utječu na rezultat poslovanja (RDG) poduzetnika. Prema međunarodnom računovodstvenom standardu metode koje se koriste su FIFO (prva ulazna-prva izlazna), ponderirana prosječna cijena, LIFO (posljednja ulazna-prva izlazna), zalihe po stalnim cijenama, specifična identifikacija, NIFO (sljedeća ulazna-prva izlazna) i najnovija nabavna cijena.

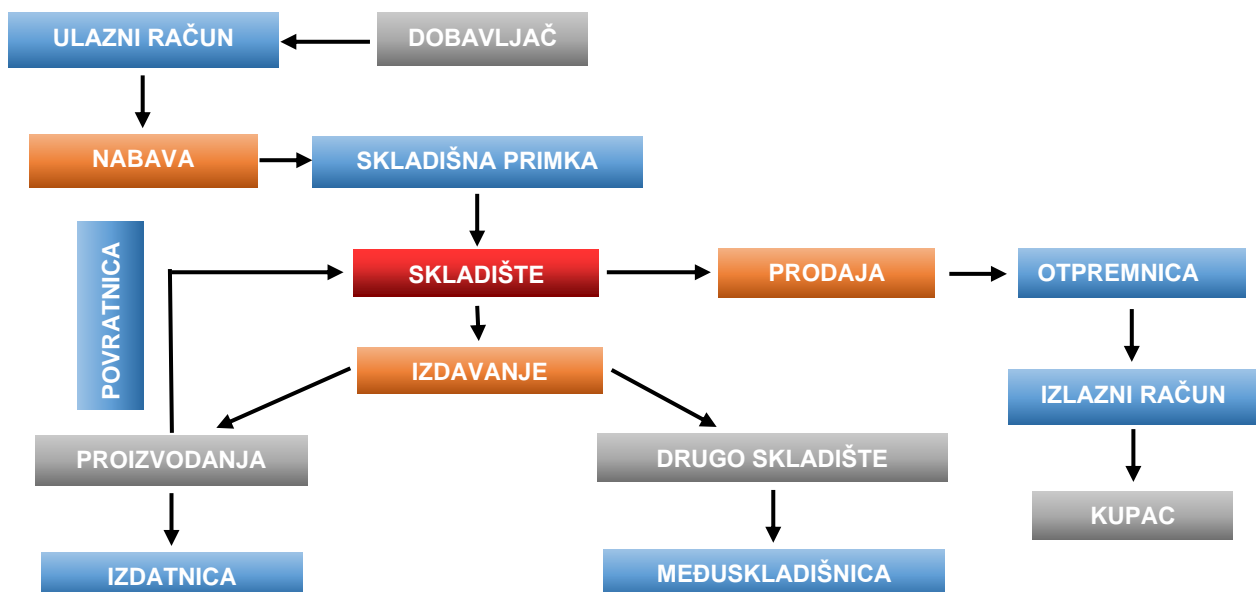
³ Skupina autora, Računovodstvo poduzetnika, Zagreb, RRiF, 2012., str. 591.

⁴ Ibidem, str. 593.

2.3. Isprave u poslovanju sa zalihama

Isprave u vezi sa zalihama dokazuju promjene nastale u količini, vrsti i vrijednosti zaliha. Sve dalje navedene skladišne isprave prate kretanje materijala, odnosno ulaz, izlaz i stanje zaliha materijala (robe) u skladištu. Prvenstveno, kod nabave sirovina i materijala, dobavljač ispostavlja račun za materijal i račun za ovisne troškove koji služe kao elementi za sastavljanje kalkulacije troškova kupnje materijala. Skladišnom primkom skladištar potvrđuje primitak materijala u skladište. Izdatnica je isprava na temelju koje skladištar materijal izdaje iz skladišta jedinicama unutar poslovne organizacije koje su materijal tražile, dok je otpremnica isprava na temelju koje skladištar izdaje materijal (robu) kupcu, kojoj prethodi nalog skladištu da se kupcu isporuči materijal (roba) kupcu, koji izdaje prodajni odjel, a na temelju kojega skladištar izdaje otpremnicu. Povratnica služi pogonu proizvodnje kao popratna isprava za povrat skladištu materijala koji nije u cijelosti potrošen u proizvodnji ili ne odgovara kvalitetom. Međuskladišnica isprava je koja prati materijal na putu iz jednog skladišta u drugo skladište unutar istog gospodarskog subjekta.

Slika 2: Shematski prikaz isprava u poslovanju materijalom

Izvor: vlastiti prikaz

3. Zaliha rezervnih (pričuvnih) dijelova

Rezervni (pričuvni) dijelovi dio su kratkotrajne imovine unutar skupine konta 32 - *Pričuvni (rezervni) dijelovi*, neovisno o pojedinačnoj nabavnoj cijeni. Poduzeće ih nabavlja kao gotove elemente, sklopove ili uređaje radi ugradnje u opremu koju koristi kao dugotrajnu materijalnu imovinu, odnosno za održavanje i popravke opreme. Nabavljaju se na isti način kao i sirovine i materijali pa se isto tako iskazuju po trošku nabave (stvarnom ili po standardnim - planskim cijenama). Vrijednost rezervnih (pričuvnih) dijelova tereti troškove tekućeg razdoblja ili troškove proizvodnje, ovisno o opremi u koju se ugrađuje. Ukoliko društvo nabavlja veće količine rezervnih (pričuvnih) dijelova za točno određena sredstva, tada se oni vode kao dugotrajna imovina, odnosno ono se ne iskazuje posebno, već kao sastavni dio troška nabave (nabavna vrijednost) postrojenja i opreme te se tijekom „*obračuna amortizacije postrojenja i opreme prenosi u troškove (razred 4) u amortizacijskom vijeku postrojenja i opreme, bez obzira na to da li te dijelove društvo koristi ili ne.*“⁵

⁵ M. Štahan, J. Rakijašić, I. Slovinac, D. Zaloker, Računovodstvo i porezi za poduzetnika, Zagreb, TEB, 2017., str. 522

4. Zaliha sitnog inventara, autoguma i ambalaže

Sitnim inventarom nazivamo različita manja pomagala za rad koja se rabe u poslovnom procesu u poduzeću. Kratkotrajna je imovina koja se ne troši jednokratno, a vijek trajanja je često dulji od godinu dana od trenutka njezina davanja u uporabu. Evidencije o sitnom inventaru na zalihama i njegovoj uporabi vode trgovačka društva kod kojih sitni inventar čini veći dio troškova poslovanja. Manja trgovačka društva kod kojih sitni inventar čini tek manji dio troškova poslovanja najčešće ga odmah po nabavi stavljaju u uporabu i vode samo evidencije o njegovoj uporabi. Sitni inventar izdaje se u uporabu zaposlenicima i organizacijskim dijelovima društva. Najčešće se otpisuju jednokratno, izdavanjem u uporabu, ali može se raditi i kalkulativan otpis, sve ovisi o odluci poduzetnika koju će metodu otpisa primjenjivati, a koja je u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i MRS-u. Radi kontrole pravilnosti njegove uporabe tijekom vijeka trajanja potrebno je voditi operativnu evidenciju sitnog inventara u uporabi. Obračun nabave sitnog inventara vrši se na isti način kao i kod nabave sirovina i materijala preko kontne skupine 30, na određenom kontu za obračun nabave sitnog inventara prema troškovima nabave. Troškove nabave čine kupovna vrijednost prema obračunu dobavljača i ovisni troškovi. Konti skupine 35 osnovni su konti za praćenje nastalih poslovnih promjena u svezi sa skladištenjem, uporabom i ispravicima vrijednosti (otpisa) sitnog inventara. Kada se nakon dotrajalosti ili uništenja zbog više sile sitni inventar ne može više koristiti, provodi se njegovo rashodovanje. Oblik je to definitivnog isključenja takve imovine iz uporabe ili poslovnog procesa.

„Ambalaža je kratkotrajna imovina poduzetnika, obuhvaća sve vrste omota i posuda u koje se pakira materijal, proizvodi i roba.“⁶ Ambalaža ima zaštitnu funkciju, tržišnu funkciju (izgledom može privući kupce), transportnu funkciju, funkciju uskladištenja i slaganja i ekološku funkciju. Ambalažu dijelimo s obzirom na njezinu povezanost s proizvodom, odnosno ambalažni materijal koji je s knjigovodstvenog gledišta potrošni materijal te izrađena ambalaža koja može biti odvojiva (odvojena od proizvoda i služi za višekratnu upotrebu) i neodvojiva (prodaje se s proizvodom i uračunana je u cijenu proizvoda) te može biti povratna i nepovratna. Druga podjela ambalaže je s obzirom na vlasništvo, a može biti vlastita ambalaža i tuđa ambalaža

⁶ op. cit., str. 616.

koja je na privremenoj uporabi i obvezno se mora vratiti. Ambalaža se vodi po trošku nabave isto kao i sirovine i materijali. Uporabom se troši, stoga ju je potrebno otpisati, a otpisuje se na isti način kao i sitni inventar, jednokratno pri izdavanju u potrebu ili metodom kalkulativnog otpisa.

Autogume su kratkotrajna imovina koja se knjiži na kontima 352 - *Autogume na zalih* i 362 - *Autogume u upotrebi*, ali u razred 3 knjiže se samo autogume koje su nabavljene za kasnije montiranje kao zamjena za dotrajale gume. Ukoliko se autogume odmah montiraju na vozilo, tada se one evidentiraju izravno na trošak, a „*radi se o uvjetno priznatom trošku za osobne automobile koji služe za osobni prijevoz.*“⁷ Kao i sitni inventar, ambalaža i autogume vode se po trošku nabave te je knjiženje jednako istome. Autogume se upotrebom troše, njihova vrijednost se otpisuje, a otpis se provodi pomoću funkcijske metode (prema broju prijeđenih kilometara). Izračunava se na način da se trošak nabave autoguma podijeli s procijenjenim vijekom trajanja autoguma izražen u kilometrima, a dobivena vrijednost je svota otpisa svih autoguma na automobilu po prijeđenim kilometrima. Stvarna stopa otpisa dobiva se na način da se navedeni iznos pomnoži sa brojem prijeđenih kilometara evidentiranih u evidenciji o uporabi vozila.

⁷ Ibidem, str. 623.

5. Zaliha gotovih proizvoda

U razredu 6 knjiži se proizvodnja, proizvodi i roba, dakle prati se proizvodnja u tijeku, gotovi proizvodi i oni nedovršeni proizvodi. Svako poduzeće koje se bavi proizvodnjom mora znati proizvodni proces te kretanje stanja i vrijednosti zaliha.

U kontnoj skupini 63 nalaze se zalihe gotovih proizvoda koje su rezultat rada proizvodne djelatnosti, namijenjene za podmirenje osobnih potreba ljudi te proizvodne potrebe gospodarstva i javne potrošnje. Gotovi proizvodi evidentiraju se u glavnoj knjizi i u analitičkom knjigovodstvu gotovih proizvoda po vrsti, količini i vrijednosti. Za svaki proizvod može se voditi posebna skladišna evidencija, ovisno o preferencijama poduzetnika, za praćenje gotovih proizvoda unutar skladišta po vrsti i količini.

Zalihe gotovih proizvoda prate se po stvarnom trošku ili po standardnom (planiranom) trošku proizvodnje. *„Trošak zaliha gotovih proizvoda uključuje troškove izravnog materijala, troškove izravnog rada te sustavno raspoređene fiksne troškove i varijabilne opće troškove proizvodnje koji su nastali konverzijom materijala u gotove proizvode.“*⁸ U troškove proizvoda ne uključuju se neuobičajeni troškovi otpadnog materijala, rada i sl., administracije, skladištenja, već su oni rashodi razdoblja. Ukoliko poduzetnik posjeduje vlastitu prodavaonicu u kojoj prodaje svoje proizvode, prema HSFI 10 i MRS 2 za obračun troškova zaliha može primjenjivati metodu za trgovinu na malo, ali uz uvjet da su rezultati takve metode približne vrijednosti tehnike obračuna po trošku nabave. Gotovi proizvodi najčešće se prodaju u veleprodaji sa skladišta, a nešto rjeđe odmah iz proizvodnje.

Kada prođu sve faze proizvodnje, gotovi proizvodi se predaju u skladište gotovih proizvoda, a isprava koja ih prati iz proizvodnje do skladišta je predatnica, a promjene se prate u skladišnoj kartoteki. Na sintetičkim kontima u glavnoj knjizi zbrojno se knjiže podaci o vrijednosti gotovih proizvoda, a u analitičkom knjigovodstvu gotovih proizvoda prate se podaci o vrsti, količini i vrijednosti istih. Analitička evidencija gotovih proizvoda vodi se prema nomenklaturi proizvoda. U šifri svakog pojedinačnog računa označena je veza između računa analitičkoga knjigovodstva gotovih proizvoda i osnovnog računa

⁸ Ibidem, str. 648.

glavne knjige na kojima se knjiže gotovi proizvodi, zatim skupina proizvoda, podskupina i vrsta gotovih proizvoda, s oznakom dimenzije ili tehničkog svojstva.

5.1. Proizvodnja

Proizvodnja je temeljna gospodarska djelatnost, u kojoj se radom radnika i dugotrajnom imovinom (proizvodnom opremom) od sirovine i materijala proizvode potrošna dobra (proizvodi). Troškove u proizvodnoj djelatnosti prema njihovom pokriću dijelimo na troškove proizvoda i troškove razdoblja. Troškovi proizvoda, u skladu s MRS 2 - *Zalihe*, raspoređuju se na proizvodnju jer nastaju u svezi s dovođenjem zaliha poluproizvoda, gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje na sadašnje mjesto i u sadašnje stanje, dok se troškovi razdoblja isključuju iz vrednovanja zaliha i izravno terete prihode. Troškovi proizvodnje mogu se obračunavati po različitim metodama:

1. Obračun troškova proizvodnje po troškovima nositelja – nositelji troškova su proizvodi ili usluge. Troškovi se dijele na direktne ili izravne i indirektne ili neizravne. Direktni ili izravni (pojedinačni) jesu oni troškovi koji se prema utvrđenome mjerilu mogu odrediti prema jedinici proizvoda i nastanka. U direktne troškove spadaju materijal izradbe po jedinici proizvoda koji se mjeri određenim normativom utroška materijala i plaće izradbe u bruto iznosu koje predstavljaju primanja zaposlenika za rad uložen u neposrednu proizvodnju, a mjere se normom ili nekim drugim mjerilima utvrđenim aktom poduzeća. Indirektni ili neizravni troškovi oni su troškovi koji se prema utvrđenom mjerilu ne mogu odrediti prema jedinici proizvoda i nastanka. U njih spadaju opći troškovi koji omogućuju proizvodnju, a ne mogu se mjeriti po jedinici proizvoda jer su zajednički ili opći, a to su troškovi reprezentacije, premije osiguranja, troškovi različitih usluga, troškovi dugoročnog rezerviranja, financijski troškovi, naknade na brutoplaće i nadnice te doprinosi na plaće, troškovi amortizacije i ostali troškovi koji se mogu pojaviti u poslovanju. Raspoređuju se prema proizvodima pomoću utvrđenog računskog ključa. Opći troškovi se dijele ovisno o mjestu nastanka tako imamo opće troškove izradbe ili pogonske troškove, još se nazivaju i pogonskim režijama s obzirom da nastaju u pogonu, skraćeno OTI ili OTP te imamo opće troškove koji nastaju u administraciji, upravi i prodaji (AUP), a nazivaju se još i administrativno-upravnim režijama, a spadaju u troškove razdoblja koji izravno terete prihode i isključuju se iz vrednovanja zaliha.

Računski ključ se izračunava po sljedećoj formuli:

$$\%OTI = \frac{\text{opći troškovi izradbe} * 100}{\text{jedan od izravnih troškova ili zbroj svih izravnih troškova}}$$

Postotak općih troškova izradbe, poslužit će nam u izračunu, kalkulaciji cijene proizvoda.

2. Obračun troškova proizvodnje po troškovnim mjestima - troškove je potrebno rasporediti po mjestima na koje se odnose. Mjesto troškova je funkcijski i prostorno zaokružena jedinica unutar poduzeća u kojoj ili u vezi s kojom se u poslovanju pojavljuju troškovi koji se mogu rasporediti na pojedine nositelje. S obzirom na to mjesta moramo grupirati tako da se po njima mogu pratiti troškovi u računovodstvu. Kriterij po kojima se klasificiraju mjesta troškova su prostorni kriterij, funkcijski kriterij, kriterij odgovornosti i kriterij obračuna.

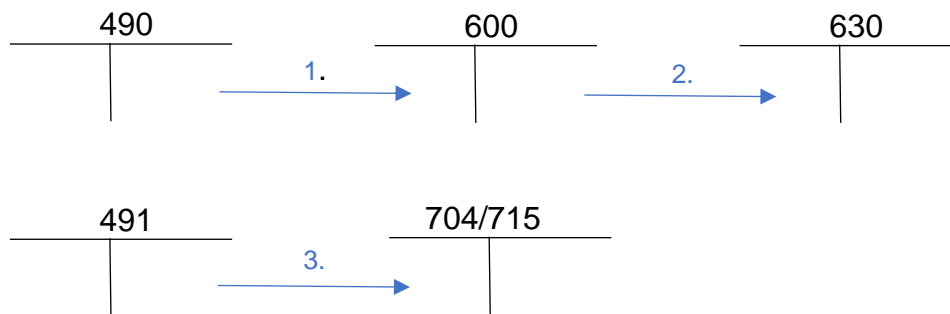
Raspored općih troškova raspoređuje se pomoću pogonskog obračunskog lista, skraćeno POL-a. Pogonski obračunski list pomoćno je tehničko sredstvo za raspoređivanje općih troškova prema vrsti i mjestu nastanka. Pogonski obračunski list čine pomoćna mjesta izradbe, glavna mjesta izradbe i administracija, uprava i prodaja. U pomoćna mjesta izradbe spadaju različite radionice (strojarnica, kotlovnica i slično) koje svojim internim učincima služe glavnim mjestima troškova. Glavna mjesta izradbe su pogoni u kojima se obavlja tehnološki proces, odnosno proizvodnja poluproizvoda i gotovih proizvoda. Administracija, uprava i prodaja obuhvaćaju stručne službe koje obavljaju poslove izvan neposrednoga tehnološkog procesa, kao što su nabava, prodaja, računovodstvo i druge službe. Izravni ili direktni troškovi se ne unose u POL, s obzirom da se mogu mjeriti po jedinici proizvoda. Dodavanjem izravnih troškova na glavna mjesta izradbe dobiva se ukupna vrijednost troškova razdoblja za koje sastavljamo POL. Troškovi svih pomoćnih mjesta raspoređuju se prema određenim mjerilima, pazeći pritom na to koliko troškova otpada na pomoćno mjesto izradbe, a koliko na administraciju, upravu i prodaju. Kako bi se dobio iznos koliko se pogonskih režija odnosi na jedinicu proizvoda u kalkulaciji, primjenjuje se računski ključ.

Na kraju obračunskog razdoblja troškove tekuće godine, odnosno troškove razreda 4, treba rasporediti na prijenosna konta 490 i 491. Na konto 490 raspoređuju se troškovi proizvodnje, koji se prenose na konto 600 – *Proizvodnja*, a na konto 491 raspoređuju se troškovi za pokriće AUP-a i drugih troškova na teret prihoda razdoblja.

Tako se troškovi raspoređeni na konto 491 prenose na konto 704 -Troškovi uprave i prodaje i ostali troškovi (troškovi razdoblja) u djelatnostima proizvodnje ili na konto 715 - Troškovi trgovine u djelatnosti trgovine.

Važno je raspored troškova izvesti pravilno i precizno jer će u suprotnom cijeli obračun biti pogrešan, odnosno pogrešno će biti izračunati rashodi, prihodi, dobit i porez na dobit.

Slika 3: Shematski prikaz rasporeda troškova proizvoda i troškova razdoblja

Izvor: vlastiti prikaz

5.2. Obračun proizvodnje

Obračun proizvodnje računovodstveni je postupak utvrđivanja troškova proizvodnje uloženi u postignute učinke. Troškovi proizvodnje raspoređuju se na učinke odabranom metodom kalkulacije, ovisno o vrsti proizvodnje i postignutim učincima. Podaci se uzimaju iz analitičkoga knjigovodstva proizvodnje ili iz tabličnog rasporeda troškova prema vrsti i mjestu nastanka (POL-a), sastavljenog na temelju podataka iz glavne knjige. Kalkulacijom iskazujemo sustavni pregled vrste troškova i metoda obračuna tih troškova kako bi se utvrdila cijena proizvoda, robe i usluga. Razlikujemo prethodnu ili naknadnu kalkulaciju. Prema načinu utvrđivanja cijene proizvoda, metode kalkulacije su dodatna ili adicijska kalkulacija i djelidbena ili divizijska kalkulacija koja može biti jednostavna, kalkulacija ekvivalentnih brojeva i kalkulacija vezanih proizvoda. Dodatna kalkulacija provodi se na način da se izravnim troškovima iz obračuna završne proizvodnje prema podacima iz radnih naloga dodaju opći troškovi izradbe prema prethodno utvrđenome računskom ključu iz POL-a. Jednostavna djelidbena kalkulacija preuzima iz knjigovodstva sve troškove proizvodnje iz razreda 4 i utvrđuje pojedinačnu cijenu proizvoda dijeljenjem ukupnih troškova završne proizvodnje s proizvedenom količinom proizvoda. Djelidbena kalkulacija ekvivalentnih

brojeva sastavlja se u proizvodnji s više vrsta proizvedenih srodnih proizvoda od iste sirovine, istim tehnološkim procesima (npr. čavli različitih dimenzija). Djelidbena kalkulacija vezanih proizvoda sastavlja se onda kada se od iste sirovine proizvode različiti proizvodi od kojih su neki osnovni, a ostali sporedni (npr. prehrambena i kemijska proizvodnja).

5.3. Isprave koje prate gotove proizvode

Ulaz gotovih proizvoda u skladište prati predatnica koju ispostavlja proizvodni pogon koji predaje gotove proizvode u skladište. Međuskladišnica se koristi za prijenos gotovih proizvoda iz jednog skladišta u drugi unutar poduzeća. Povratnica je isprava koja prati povrat gotovih proizvoda iz skladišta u proizvodnju, zbog uklanjanja nedostataka ili dorade, a knjiži se kao storno ulaz. Zapisnik povjerenstva za popis o utvrđenom višku, ukoliko se ono dokaže, kao razlika većeg stvarnog stanja količine i vrijednosti od one knjigovodstvene vrijednosti. Zapisnik povjerenstva za popis o utvrđenom manjku, ukoliko se popisom utvrdi manjak, odnosno razlika manjeg stvarnog stanja količine i vrijednosti proizvoda od onog koji je iskazan u knjigovodstvenim ispravama. Izlaz gotovih proizvoda iz skladišta prati izdatnica ako se predaju u organizacijsku jedinicu unutar poduzeća, a ukoliko se prodaju kupcu prati ih otpremnica.

6. Trgovina i zaliha robe

Trgovina je djelatnost koja obuhvaća nabavu i prodaju robe, odnosno „*gospodarska je djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodarskog učinka, na domaćem ili inozemnom tržištu.*“⁹ Osnovna funkcija trgovine je povezivanje sudionika tržišta, odnosno proizvođača i potrošača, mjesta proizvodnje s mjestom potrošnje te vremena proizvodnje i vremena potrošnje. Trgovina se dijeli prema različitim kriterijima, tako je prema volumenu poslovanja dijelimo na trgovinu na veliko i trgovinu na malo, a prema području poslovanja na unutarnju trgovinu i vanjsku trgovinu. Trgovina na veliko nabavlja robu od proizvođača ili drugih veletrgovaca i prodaje je proizvođačima, trgovini na veliko i malo te velikim potrošačima, ali nikad ne posluje izravno s krajnjim potrošačima. Trgovina na malo kupuje robu od proizvođača ili veletrgovaca te je prodaje krajnjim potrošačima u količinama za zadovoljenje osobnih potreba. Unutarnja trgovina sastoji se od prometa robe i usluga unutar granica jedne države, a roba se nabavlja od domaćih dobavljača i prodaje se domaćim kupcima. Vanjska trgovina obuhvaća promet dobara između kupaca i prodavatelja koji imaju sjedište u različitim zemljama.

6.1. Kalkulacija trgovačke robe

Roba je svaki proizvod namijenjen tržištu, predmet je prometa trgovačkih poduzeća, a služi za podmirenje osobnih potreba, potreba proizvodne djelatnosti i javne potrošnje. Kalkulacija trgovačke robe jest postupak izračuna troškova kupnje i tržišne cijene robe. Izračun robe može se podijeliti prema određenim kriterijima, odnosno prema cijeni koja se izračunava kalkulacijom, a može biti kalkulacija nabavne cijene i kalkulacija prodajne cijene. Prema broju artikala za koje se izračunava cijena upotrebljava se jednostavna kalkulacija (prilikom nabave jedne vrste robe) i složena kalkulacija (pri nabavi više vrsta robe u jednoj isporuci). Metode ili postupci kod rasporeda ovisnih troškova su neposredni postupak ili izravna metoda, postotni postupak, težinski ili ponderirani postupak, postupak paritetnog čimbenika (faktora) i kombinirani postupak. Prilikom sastavljanja kalkulacije bitno je koji je paritet isporuke jer on određuje kada odgovornost i rizici u prodaji robe prelaze s prodavatelja na kupca. Tako razlikujemo paritet isporuke franko skladište kupca i franko skladište dobavljača.

⁹ Zakon o trgovini

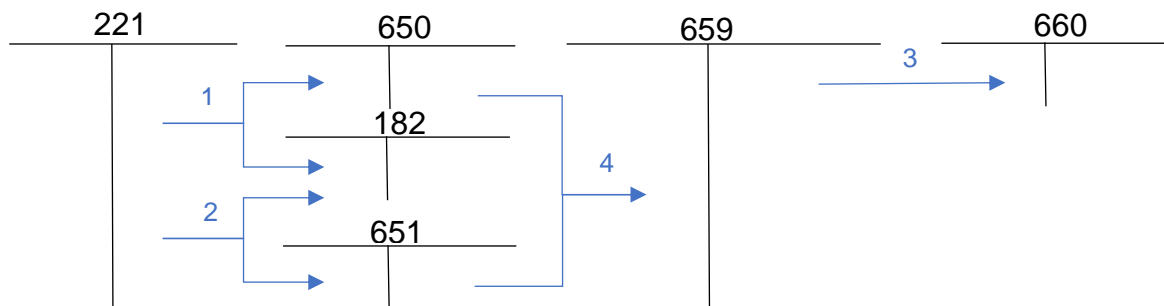
Ukoliko je paritet isporuke franko skladište kupca, kupovna cijena robe jednaka je troškovima kupnje, a troškovi kupnje jednaki su nabavnoj cijeni. Kada je paritet isporuke robe franko skladište dobavljača, ukrcajna ili iskrcajna stanica ili neko drugo mjesto gdje se nalazi roba, tada u svezi s nabavom robe nastaju i troškovi ukrcaja, iskrcaja, prijevoza robe, gubitci (kalo, rasip, lom), troškovi osiguranja, privremenog čuvanja, carina i ostali troškovi koji mogu nastati u svezi dopreme robe. Sve te troškove nazivamo ovisni troškovi. Ovisni troškovi mogu se rasporediti na pojedine vrste robe primjenom postotne, težinske (ponderirane), paritetne ili kombinirane metode. Kupova cijena robe zajedno s ovisnim troškovima čini troškove kupnje ili nabavnu cijenu robe, koja ujedno čini prvi stupanj trgovačke kalkulacije. Drugi stupanj trgovačke kalkulacije ili prodajna (tržišna) cijena dobiva se na način da se na nabavnu cijenu dodaje trgovačka marža koja čini razliku između prodajne cijene i troškova kupnje trgovačke robe, a služi za pokriće troškova poslovanja trgovine i ostvarenje dobiti. U trgovini na malo zalihe se evidentiraju s PDV-om. Prodajna cijena s PDV-om ili maloprodajna cijena čini treći stupanj trgovačke kalkulacije, a plaća je kupac, krajnji potrošač. PDV se nakon naplate od potrošača uplaćuje u državni proračun.

6.2. Roba u trgovini na veliko

Poduzetnik iskazuje robu u skladištu na temelju računovodstvene politike prema MRS-u 1 o vrednovanju zaliha, a u skladu s MRS-om 2 prema nabavnoj cijeni i prema prodajnoj cijeni.

U nastavku će biti prikazane sheme knjiženja nabave trgovačke robe po troškovima kupnje i po prodajnoj cijeni u trgovini na veliko.

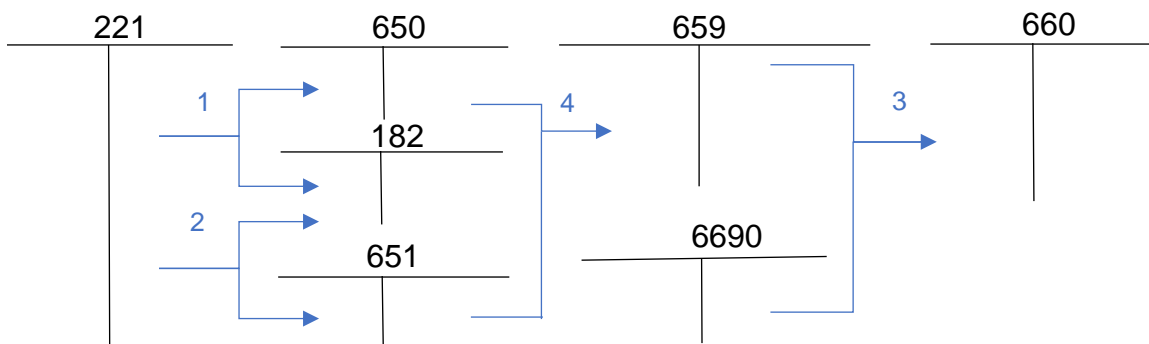
Slika 4: Shematski prikaz nabave robe uporabom konta 659 uz evidenciju zaliha po trošku kupnje

Izvor: vlastiti prikaz

1. Račun dobavljača za nabavnu robu.
2. Račun za ovisne troškove.
3. Obračun nabavne robe po stvarnom trošku kupnje.
4. Zaključak konta obračuna nabave.

Slika 5: Shematski prikaz knjiženja nabave trgovačke robe u trgovini na veliko- zalihe se vode po prodajnoj cijeni

Izvor: vlastiti prikaz

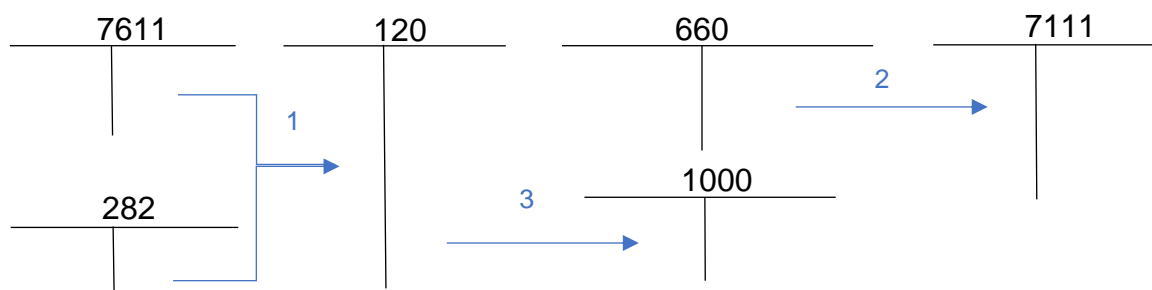
1. Račun dobavljača za nabavnu robu.
2. Račun za ovisne troškove.
3. Obračun nabavne robe po prodajnoj cijeni (kupovna cijena + razlika u cijeni).
4. Zaključak konta obračuna nabave.

Kada se zalihe iskazuju po prodajnoj (tržišnoj) cijeni tada se konto 660 - *Roba u skladištu* zadužuje za troškove kupnje uvećane za razliku u cijeni (maržu). Bitno je napomenuti da se roba prilikom prodaje na kontu 660 - *Roba u skladištu* knjižiti na potražnoj strani u istom iznosu (po jedinici robe) po kojem se knjižila i na dugovnoj strani (po jedinici proizvoda).

Trgovina na veliko prodaje robu maloprodaji i neposrednim (velikim) kupcima na temelju narudžbe, zaključnice ili kupoprodajnog ugovora. Prodajna služba dostavlja nalog skladištu na temelju kojega skladište ispostavlja otpremnicu i izdaje robu iz skladišta. Veletrgovina prema izlaznom računu obračunava na vrijednost prodane robe prema propisanoj stopi, porez na dodanu vrijednost i u računu posebno iskazuje vrijednost robe, a posebno obračunani PDV. Prodajom robe u trgovini na veliko prema priloženom kontnom planu knjiži se prihod od prodaje u skupini 76 - *Prihodi od prodaje robe*.

U nastavku će biti prikazani shematski prikazi knjiženja prodaje robe u trgovini na veliko koja svoje zalihe knjiži po nabavnoj cijeni i po prodajnoj cijeni.

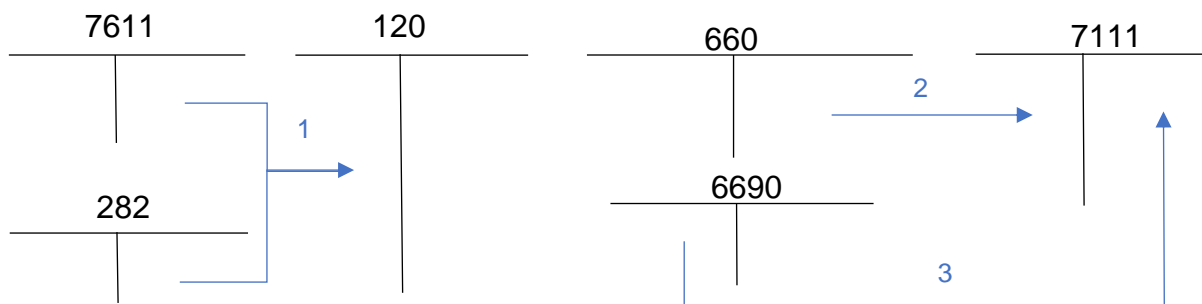
Slika 6: Shema knjiženja prodaje robe u trgovini na veliko koja iskazuje zalihe po nabavnoj cijeni

Izvor: vlastiti prikaz

1. Izlazni račun kupcu za prodanu robu.
2. Otpremnica- razduženje zaliha po nabavnoj cijeni prodane robe.
3. Doznaka duga kupca.

Slika 7: Shema knjiženja prodaje robe u trgovini na veliko koja iskazuje zalihe po prodajnim cijenama

Izvor: vlastiti prikaz

1. Izlazni račun kupcu za prodanu robu.
2. Otpremnica- razduženje zaliha po prodajnoj cijeni robe.
3. Ostvarena razlika u cijeni koju sadržava prodana roba.

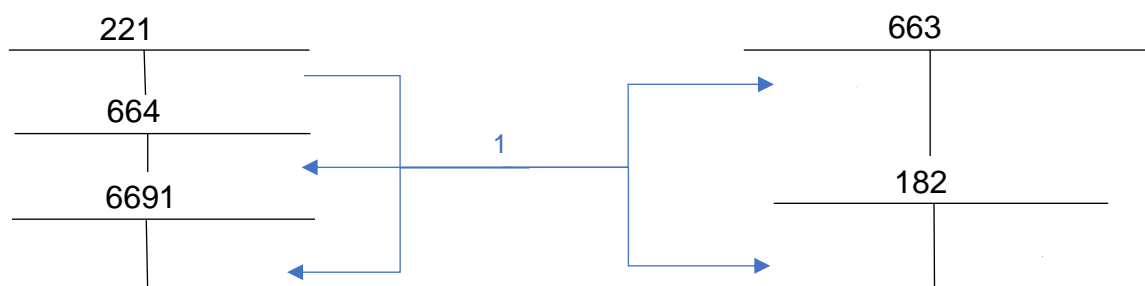
Kada se zalihe iskazuju prema prodajnoj cijeni, nakon razduženja zaliha potrebno je proknjižiti i odgovarajući dio razlike u cijeni (maržu) sadržane u prodajnoj robi. Nakon provedenih knjiženja saldo konta 7111 - *Trošak nabave prodane robe u trgovini na veliko u tuzemstvu* iskazuje troškove kupnje prodane robe.

Odgovarajući dio razlike u cijeni koji sadržava prodana roba može se izračunati tako da se izračuna postotak razlike u cijeni ili se izračuna udio u prodaji.

6.3. Roba u trgovini na malo

Nabava robe u trgovini na malo najčešće se knjiži na temelju podataka iz kalkulacije izravnim zaduženjem konta 663 – *Roba u prodavaonici* uz istodobno knjiženje obveze prema dobavljaču i potraživanja za pretporez. Kada se u asortimanu prodavaonice nalazi roba koja se oporezuju s različitim stopama PDV-a, potrebno ju je već pri zaduženju knjižiti na odvojena konta (66300, 66301, 66302).

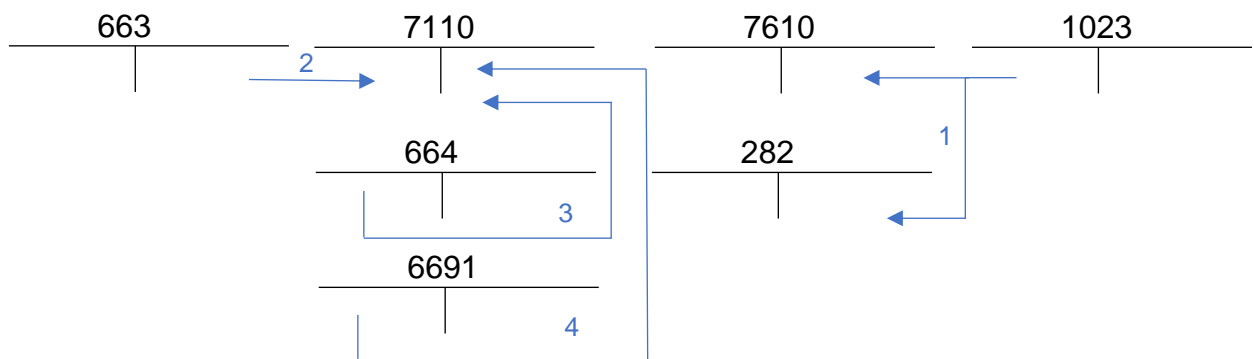
Slika 8: Shema knjiženja nabave robe u trgovini na malo od dobavljača- neposredno na konto prodavaonice

Izvor: vlastiti prikaz

Pri prodaji robe u prodavaonici trgovac je obvezan kupcu isporučiti račun. Prema prijedlogu Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom, 2013. godine uvedene su tzv. porezne (fiskalne) blagajne.¹⁰ Ukupna svota naknade i poreza treba biti razvrstana prema poreznim stopama. Razduženje prodavaonice za prodanu robu provodi se na računima glavne knjige na temelju podataka iz rekapitulacije dnevnog prometa (naplaćeno u gotovini i kreditnim karticama). U rekapitulaciji treba razdvojiti utržak za robu s 25% PDV-a, s 13% PDV-a i robu po 5% PDV-a.

Slika 9: Shema knjiženja prodaje i smanjenja zaliha robe u prodavaonici

Izvor: vlastiti prikaz

1. Obavljena prodaja u prodavaonici s naplatom u gotovini.
2. Smanjenje zaliha robe u prodavaonici.
3. PDV ostvaren u prodanoj robi.
4. Razlika u cijeni trgovine na malo ostvarena u prodanoj robi.

Saldo na kontu 7110 - *Trošak nabave prodane robe u trgovini na malo* nakon 3. i 4. knjiženja iskazuje vrijednost prodane robe u prodavaonici prema troškovima kupnje.

¹⁰ Fiskalizacija je skupina mjera kojima se uvodi nadzor nad izdavanjem računa za promet u gotovini.

7. Računovodstvo zaliha u poduzeću ZMH Horvat d.o.o.

Poduzeće ZMH Horvat d.o.o. društvo je s ograničenom odgovornošću za poljoprivrednu proizvodnju i trgovinu. Sjedište poduzeća nalazi se u Konjščini, u Krapinsko-zagorskoj županiji. Društvo je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu. Vodeće je poduzeće u sektoru smrznute hrane u Hrvatskoj i regiji. Osnovano je 1993. godine, a danas zapošljava više od 160 osoba, dok promet robe godišnje promašuje 5 000 tona smrznute robe. U 25 godina rada specijalizirali su se za proizvodnju, preradu, skladištenje i distribuciju smrznute hrane.¹¹ Poduzeće ZMH Horvat d.o.o. jedino je certificirano poduzeće u Republici Hrvatskoj po MSC i ASC standardima, stoga zajedno s certifikatom „Chain of custody“ aktivni je dionik u tržištu održivog ribarstva.

Na odabranom poduzeću prikazat će se tijekom nabave materijala, odnosno sirovine *R Krumpir kocka 10/1* koja dalje ide u preradu te sačinjava novi proizvod *FRO Krumpir kocka 10/1*. Svi prikazani dokumenti i isprave prikupljeni su izravno od poduzeća ZMH Horvat d.o.o. kako bi se na stvarnom primjeru prikazala gore navedena teorija.

Poduzeće ZMH Horvat d.o.o. dana 31.01.2019. nabavilo je od inozemnog poduzeća iz Austrije tri sirovine za koje imamo dokument *Devizna kalkulacija EU*20/01* (slika 10) koja se radi prije devizne primke zbog nabave iz inozemstva. Originalni račun za nabavljenu sirovinu od dobavljača nije mogao biti izdan od strane poduzeća zbog zaštite osobnih podataka dobavljača. Jedna od nabavljenih sirovina je *R Krumpir kocka 10/1* (ZMKK20) čiji ćemo tijekom prerade pratiti. Devizna kalkulacija nam prikazuje nabavu 9600 kg sirovine *R Krumpir kocke 10/1* po neto ukupnoj vrijednosti 32.736,00 kn, a ovisni troškovi za transport iznose 2.096,55 kn te je ukupna nabavna vrijednost 34.875,75 kn. Za ulaz nabavljene sirovine u skladište, na temelju devizne kalkulacije, izrađuje se *Devizna primka WMS*23/01* (slika 11) koja osim količine, ukupne nabavne vrijednosti i nabavne cijene po komadu prikazuje još i rok trajanja nabavljene sirovine i šaržu. Šarža je oznaka po kojoj se vodi sirovina koja je nabavljena u istom periodu i od istog proizvođača. S obzirom da je poduzeće u prehrambenoj industriji važno je znati podrijetlo sirovine te se na temelju šarže točno zna u kojem se proizvodu nalazi određena sirovina. Ukoliko dođe do određenih problema s nekim od proizvoda, na

¹¹ <https://www.zmhorvat.hr/>

temelju šarže točno će se znati gdje se isti i srodni proizvodi sa istom sirovinom nalaze kako bi se mogli povući iz prodaje. Ulaz i izlaz sirovine *R krumpir kocka 10/1* pratimo u materijalnoj kartici (slika 12) pa tako vidimo da je sirovina uskladištena 01.02.2019. na temelju ulazne devizne primke (DUP-23) po stvarnom trošku nabave, u količini od 9600 kg, jediničnoj cijeni 3,6329 kn, roku trajanja 13.10.2021. te pripadajućoj šarži 19000111, a u ukupnom iznosu od 34.875,84 kn. Dana 26.02.2019. godine, proizvodnja je *Proizvodnom izdatnicom WMS*55/01* (slika 13) zatražila od skladišta 220 kg sirovine *ZMKK20*, koja je iz skladišta izdana FIFO metodom (prva ulazna - prva izlazna), te je tako iz skladišta izašla sirovina sa šaržom 18001568 po cijeni od 3,6037 kn/kg. Dana 26.02.2019. godine, na temelju dokumenta *WMS Proizvodni nalog *55/01* (slika 14), u proizvodnji je proizvedeno 240 kg proizvoda *FRO krumpir kocka 10/01*, a za što je utrošeno 24,02809 komada kutije standard-tisak Frozy 295x230x250 (ukupna cijena 26,88 kn), 1,07688 sati rada za prepakiranje (ukupna cijena 86,15 kn), 220 kg R Krumpir kocka (ukupna cijena 792,81 kn) i 24 kom vrećice sindikalne (ukupna cijena 4,56 kn). Proizvodnja artikla *FRO Krumpir kocka 10/1* ukupno je iznosila 910,44 kn, odnosno 3,7935 kn/kg. Po završetku proizvodnje artikala pod šifrom *ZMRKK10* u količini od 240 kg *Proizvodnom primkom sljediv*1571/01*¹² (slika 15), artikli su dobili svoju šaržu 5519 te su isti i uskladišteni po proizvodnoj cijeni (stvarnoj cijeni) istog dana što možemo vidjeti u *Materijalnoj kartici* (slika 16) koja nam prikazuje sve ulaze i izlaze proizvoda/artikla *ZMRKK10 FRO Krumpir kocka 10/1* u periodu od 09.01.2019. do 27.02.2019. Dana 27.02.2019. ispostavljen je *Račun-Otpremnica*3968/01/01* (slika 17) domaćem kupcu iz Slavenskog Broda za tri naručena artikla među kojima je i artikl *ZMRKK10 FRO Krumpir kocka 10/1*. Kupcu je isporučeno 100 kg *ZMRKK10 FRO Krumpir kocka 10/1* i to 90 kg artikla sa šaržom 4219 i 10 kg sa šaržom 5519. Vratimo li se na materijalnu karticu artikla, možemo vidjeti kako na zalihama imamo 90 kg prije proizvedenog proizvoda sa šaržom 4219 te zbog FIFO metode taj se proizvod mora prodati prije onog poslije proizvedenog. Račun je ispostavljen na ukupan iznos od 1.790,25 kn s PDV-om, dok je veleprodajna cijena *ZMRKK10 FRO Krumpir kocka 10/1* iznosila 5,050 kn/kg, odnosno ukupno 505,00 kn za 100 kg.

¹² Sljedivost od izlaza prema ulazu daje pregled porijekla sastojaka određenog gotovog proizvoda, a iz oznake šarže dobit će se svi sastojci utrošeni u konkretan proizvod te sve primke po kojima su sastojci zaprimljeni, a po svakoj primci na osnovu dodijeljenih šarži dobit će se pregled u koje gotove proizvode su sirovine utrošene i po kojim otpremnicama i računima su proizvodi isporučeni.

7.1. Knjiženje

U nastavku će biti provedena knjiženja nabave sirovine *ZMKK20 R Krumpir kocka 10/1* od inozemnog dobavljača, njezin utrošak u proizvodnji sa svim dodatnim troškovima proizvodnje koji su prikazani u proizvodnom nalogu kako bi se dobio gotov proizvod *ZMRKK10 FRO Krumpir kocka 10/1*, koji se naposljetku prodaje domaćem kupcu. Sva knjiženja bit će na temelju dokumenata koji su prijašnje objašnjeni. Knjiženja će biti provedena isključivo za proizvod koji pratimo, stoga će ulazni i izlazni račun biti korigiran, isto tako korigirani će biti neki iznosi kako bi se zadovoljilo pravilo dvojnog knjigovodstva.

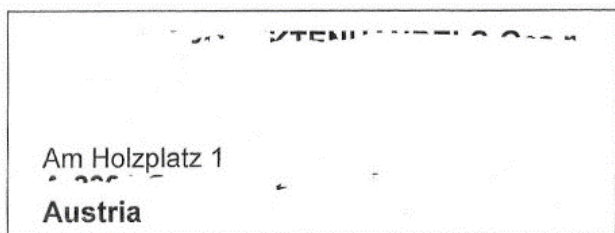
<u>Obv. prema dob u inoz.</u> 221	<u>Kupovna cijena sirovine</u> 3000
34.875,75 (1)	(1) 32.736,00 32.736,00 (3)
<u>Ovisni troškovi</u> 301	<u>Obračun nabave</u> 309
(1) 2.139,75 2.139,75 (3)	(3) 34.875,75 34.875,75 (2)
<u>Zaliha sirovina ZMKK20</u> 310	<u>Utrošak sirovina</u> 400
S ⁰ x 792,81 (4)	(4) 792,81 792,81 (6)
(2) 34.875,75	
<u>Utrošena ambalaža</u> 402	<u>Troškovi osoblja</u> 47
(5a) 31,47 31,47 (6)	(5b) 86,15 86,15 (6)
<u>Zalihe ambalaže</u> 354	<u>Obveze prema zaposlenima</u> 270
S ⁰ x 31,47 (5a)	86,15 (5b)
<u>Raspored tr. za obračun proizv.</u> 490	<u>Proizvodnja</u> 600
(6) 910,44 910,44 (7)	(7) 910,44 910,44 (8)
<u>Proizvodi u skladištu</u> 630	<u>Potraživanja od kupaca</u> 120
(8) 910,44 368,52 (10)	(9) 631,25
37,94 (10)	
<u>Obveza za PDV 25%</u> 282	<u>Prihodi od prodaje proizvoda</u> 751
126,25 (9)	505,00 (9)
<u>Troškovi prodaje proizvoda</u> 7000	
(10) 406,46	

Objašnjenje knjiženja:

1. Račun inozemnog dobavljača za nabavljenu sirovinu i za ovisne troškove.
2. Uskladištenje sirovine po trošku nabave (obračun nabave materijala).
3. Zaključak kontne skupine 30.
4. Utrošak sirovina u proizvodnji i smanjenje zaliha.
5. Dodatni troškovi u svezi proizvodnje proizvoda.
6. Zaključak kontne skupine 4 i raspored troškova za obračun proizvodnje.
7. Prijenos troškova proizvoda na proizvodnju.
8. Prijenos gotovih proizvoda na zalihe.
9. Račun za prodanu robu kupcu.
10. Smanjenje zaliha za prodane proizvode.

Slika 10: Devizna kalkulacija EU*20/01

ZMH Horvat d.o.o.
 Bistrička cesta 4/A, Konjščina
 01 Skladište 1

Deviza Kalkulacija EU * 20/01

Broj dokumenta: 20/01
 Mjesto izdavanja: Konjščina
 Datum dokumenta: 01.02.2019
 Vrijeme: 10:17:10
 Operater: Nevenka Končić
 Datum računa: 31.01.2019
 Broj računa: 197376

OIB: PBR:

Red.br	Sifra	Naziv artikla/usluge	Količina	Dev. cij.	Robni %	Nat. Dev. Cj.	Nat. Cj.	Nat. Vrijed.	Pokriće	Transport	Dođ. Trošk.	Ost. Cj.	Spadajuće	Nab. Vrijed.	Uklj. Cijena	Razlika PZ	Ukupno Nab.
1	ZMGRA	R Grašak	5190	0,72	0,00	0,72	5,34	27.714,60	0,00	1.133,45	0,00	0,00	0,00	28.870,88	5,5628	-14,48	28.856,40
2	ZMKK20	R Mrkva kocka	5600	0,38	0,00	0,38	2,82	15.792,00	0,00	1.222,99	0,00	0,00	0,00	17.018,35	3,0390	5,65	17.024,00
3	ZMKK20	R Krumpir kocka 10/1	9600	0,46	0,00	0,46	3,41	32.736,00	0,00	2.096,55	0,00	0,00	0,00	34.875,75	3,6329	-27,75	34.848,00
									76.242,60	0,00	4.452,99	0,00	0,00	80.764,98		-36,59	80.728,40

UKALKULIRANO:
 PRIMACOŠPED RN BR.189-3-1=4.452,99 (3761,17)

FV=76.311,76
 SV=80.072,93

07102100 GRAŠAK 5190 KG 27.737,31 28.694,66
 07108095 MRKVA 5600 KG 15.795,60 16.828,58
 07101000 KRUMPIR 9600 KG 32.778,84 34.549,67

Robu predao: Robu primio:

Dokument sastavio:

Nevenka Končić

Izvor: Poduzeće ZMH Horvat d.o.o.

Slika 11: Devizna primka WMS*23/01

<p>Am Holzplatz 1 A-3300 Hohenfurt Austria</p>		<p>ZMH Horvat d.o.o. Bistrička cesta 4/A, Konjščina 01 Skladište 1</p>				
		<p>Devizna primka WMS * 23/01</p>				
		<p>Broj dokumenta: 23/01 Mjesto izdavanja: Konjščina Datum dokumenta: 01.02.2019 Vrijeme: 08:12:59 Operater: Nevenka Končić Broj devizne kalkulacije: DKE-20 Odobreni broj objekta: /</p>				
		<p>PBR: OIB: 70000000</p>				
Red.br	Šifra i naziv artikla/usluge	Kolicina	Šarža	Rok trajanja	Nab.Cj.	Nab.Vrijed.
1	ZMGRA R Grašak 01.11.2010. promjena cijene 9,50 ->8,50	5190	19000109	01.07.2020	5,5628	28.870,93
2	ZMMK20 R Mrkva kocka	5600	19000110	10.01.2022	3,0390	17.018,40
3	ZMKK20 R Krumpir kocka 10/1	9600	19000111	13.10.2021	3,6329	34.875,84
						80.765,17
<p>PRIMACOŠPED DA 671 ED/ZG 1821 GB</p> <p>LOTOVI:</p> <p>GRAŠAK L-162605 MRKVA KOCKA L-190204 KRUMPIR KOCKA L-184106</p>						
<p>Dokument sastavio:</p> <p>_____ Nevenka Končić</p>						

Izvor: Poduzeće ZMH Horvat d.o.o

Slika 12: Materijalna kartica sirovine ZMKK20

Materijalna kartica

Razdoblje od **01.01.2019** do **28.02.2019**

Artikal **ZMKK20 R Krumpir kocka**

ZMH Horvat d.o.o.

Bistrička cesta 4/A, Konjščina

OIB: 49086457698

Žiro račun: HR9623400091100211980

Datum	Dokument	Jed.	ULAZ	Izlaz	Rezervirano	Stanje	Cijena	Rok trajanja	Šarža	Fin.Ulaz	Fin.Izlaz	Fin.Stanje
01.01.2019	INV-1	01			8.800,00	8.800,00	3,6037	11.10.2021	18001568	31.712,56		31.712,56
01.01.2019	INV-1	01			280,00	9.080,00	3,6094	11.10.2021	18001509	1.010,63		32.723,19
02.01.2019	PIZ-1	01		280,00		8.800,00	3,6094	11.10.2021	18001509		1.010,63	31.712,56
02.01.2019	PIZ-1	01		540,00		8.260,00	3,6037	11.10.2021	18001568		1.946,00	29.766,56
03.01.2019	PIZ-3	01		400,00		7.860,00	3,6037	11.10.2021	18001568		1.441,48	28.325,08
04.01.2019	PIZ-4	01		1.260,00		6.600,00	3,6037	11.10.2021	18001568		4.540,66	23.784,42
09.01.2019	PIZ-8	01		60,00		6.540,00	3,6037	11.10.2021	18001568		216,22	23.568,20
16.01.2019	PIZ-15	01		1.000,00		5.540,00	3,6037	11.10.2021	18001568		3.603,70	19.964,50
21.01.2019	PIZ-19	01		110,00		5.430,00	3,6037	11.10.2021	18001568		396,41	19.568,09
30.01.2019	PIZ-28	01		10,00		5.420,00	3,6037	11.10.2021	18001568		36,04	19.532,05
01.02.2019	DUP-23	01	9.600,00			15.020,00	3,6329	13.10.2021	19000111	34.875,84		54.407,89
05.02.2019	PIZ-34	01		230,00		14.790,00	3,6037	11.10.2021	18001568		828,85	53.579,04
06.02.2019	PIZ-35	01		200,00		14.590,00	3,6037	11.10.2021	18001568		720,74	52.858,30
07.02.2019	PIZ-36	01		110,00		14.480,00	3,6037	11.10.2021	18001568		396,41	52.461,89
09.02.2019	PIZ-39	01		80,00		14.400,00	3,6037	11.10.2021	18001568		288,30	52.173,59
13.02.2019	PIZ-42	01		240,00		14.160,00	3,6037	11.10.2021	18001568		864,89	51.308,70
26.02.2019	PIZ-55	01		220,00		13.940,00	3,6037	11.10.2021	18001568		792,81	50.515,89
27.02.2019	PIZ-56	01		140,00		13.800,00	3,6037	11.10.2021	18001568		504,52	50.011,37
28.02.2019	PIZ-57	01		180,00		13.620,00	3,6037	11.10.2021	18001568		648,67	49.362,70
			9.600,00	5.060,00	9.080,00					67.599,03	18.236,33	

Izvor: Poduzeće ZMH Horvat d.o.o.

Slika 13: Proizvodna izdatnica WMS*55/01

ZMH Horvat d.o.o.
Bistrička cesta 4/A, HR-49282 Konjščina

Telefon: 049/426-200

Telefax: 049/426-219

HR96 2340 0091 1002 1198 0

Odobreni br. HR888EU

OIB: 49086457698

www.zmhorvat.hr

E-Mail: zmhorvat@zmhorvat.hr

Proizvodna izdatnica WMS * 55/01

Broj dokumenta: 55/01

Mjesto izdavanja: Konjščina

Datum dokumenta: 26.02.2019

Vrijeme 13:06:03

Operater Marijo Kuljak

Valuta

Proizvodna izdatnica WMS * 55/01

Red.br	Šifra	Naziv artikla/usluge	Mj	Količina
20	AVSB1	Vrećica S-BUDGET 1000G-univerzalna	kom	468
	Šarža: 18001379	Količina: 468		
21	AVSBG4	Vrećica S-BUDGET grašak 400g	kom	1500
	Šarža: 18001476	Količina: 1500		
22	AVSIND	Vrećica SINDIKALNA	kom	24
	Šarža: 18001254	Količina: 24		
23	AVZIP1	Vrećica vakum H ZIP 1 235 x 450	kom	1170
	Šarža: 18001424	Količina: 145		
	Šarža: 19000249	Količina: 1025		
24	AVZMOF5N	Vrećica FROZY Oslić filet hubbsi 500g - NOVO	kom	330
	Šarža: 17012346	Količina: 330		
25	ZMGRA	R Grašak	kg	612
	Šarža: 19000176	Količina: 612		
26	ZMJK	R Očišćene jadranske kozice - meso	KG	2074
	Šarža: 19000150	Količina: 2074		
27	ZMKK20	R Krumpir kocka	kg	220
	Šarža: 18001568	Količina: 220		
28	ZMLPC8	R Lignja patagonika 8-10 CM	KG	2907,5
	Šarža: 19000213	Količina: 2907,5		
29	ZMOBG1020	R Oslić bez glave hubbsi 100-200 g	kg	968
	Šarža: 18001287	Količina: 968		
30	ZMOCF	R Oslić capensis filet	KG	415
	Šarža: 18001510	Količina: 415		
31	ZMOF	R Oslić filet hubbsi	KG	1496,5
	Šarža: 18001614	Količina: 1496,5		
32	ZMPAIQF	R Papalina IQF	KG	1370
	Šarža: 19000064	Količina: 1370		
33	ZMSS	R Srdela smrznuta cijela	KG	1410
	Šarža: 19000247	Količina: 1410		

Predao:

Primio:

Slika 14: WMS Proizvodni nalog *55/01

WMS Proizvodni nalog * 55/01											
Red.br	Sifra	Naziv artikla/usluge	Proizvedeno	Planirano	Mj	Utrošeno	Razlika(%)	Nab.Cj	Plan.Nab.Vrij	Proiz.nab.vrij	Utroš.nab.vrij
69	NSP002	NS LIGNJA OČIŠĆENA (Č+S+Z)		30,29376	sat	30,29376		80,0000	2.423,50		2.423,50
70	APB73	Podložak bijeli 73		784	kom	784		0,1538	120,58		120,58
71	ZMLPC8	R Lignja patagonika 8-10 CM		468,048	KG	365,06726	-22	19,0000	8.892,91		6.936,28
72			330		kom			13,6748		4.512,68	
73	AKMTF	Kutija standard - tisak Frozy 295x230x250		29,997	kom	30,03211	0,12	1,1200	33,60		33,64
74	NSP021	NS PAKIRANJE RIBE		3,135	sat	3,135		80,0000	250,80		250,80
75	ZMOF	R Oslić filet hubbsi		165	KG	170,05682	3,06	23,8934	3.942,41		4.063,24
76	AVZMOF5N	Vrećica FROZY Oslić filet hubbsi 500g - NOVO		330	kom	330		0,5000	165,00		165,00
77	ZMRKK10	FRO Krumpir kocka 10/1	240		kg			3,7935		910,44	
78	AKMTF	Kutija standard - tisak Frozy 295x230x250		24	kom	24,02809	0,12	1,1200	26,88		26,91
79	NSP029	NS PREPAKIRANJE		1,07688	sat	1,07688		80,0000	86,15		86,15
80	ZMKK20	R Krumpir kocka		240	kg	220	-8,33	3,6037	864,89		792,81
81	AVSIND	Vrećica SINDIKALNA		24	kom	24		0,1900	4,56		4,56
82			936		kom			7,9216		7.414,62	
83	AKMTF	Kutija standard - tisak Frozy 295x230x250		156,312	kom	156,49498	0,12	1,1200	175,07		175,27
84	NSP021	NS PAKIRANJE RIBE		10,50192	sat	10,50192		80,0000	840,15		840,15
85	ZMSS	R Srdela smrznuta cijela		936	KG	940	0,43	6,2500	5.850,00		5.875,00
86	AVFSC1N	Vrećica FROZY Jadranska srdela cijela 1000g-NOVO		936	kom	936		0,5600	524,16		524,16
									326.221,67	313.076,34	313.075,93

Odgovoran za senzoričku (izgled, miris):

Odgovoran za kartonsko pakiranje:

Odgovoran za kontrolu vara i označavanja:

Odgovoran za kontrolu količine punjenja:

Dokument sastavio:

Valentina Đurđić

Izvor: Poduzeće ZMH Horvat d.o.o.

Slika 15: Proizvodna primka sljediv*1571/01

ZMH Horvat d.o.o.
Bistrička cesta 4/A, Konjščina
01 Skladište 1

Proizvodna primka sljediv * 1571/01

Broj dokumenta: 1571/01
Mjesto izdavanja: Konjščina
Datum dokumenta: 26.02.2019
Vrijeme 14:46:30
Operater
Valuta

Red.br	Šifra	Barcode	Naziv artikla/usluge	Količina
1	ZMRKK10 Šarža: 5519 Količina: 240	2000000013077	FRO Krumpir kocka 10/1	240

Ukupno - Prodana roba

Robu predao: _____ Robu primio: _____ Dokument sastavio: _____

Izvor: Poduzeće ZMH Horvat d.o.o.

Slika 16: Materijalna kartica proizvoda ZMRKK10

Materijalna kartica												
Razdoblje od 01.01.2019 do 28.02.2019												
Artikal ZMRKK10 FRO Krumpir kocka 10/1												
ZMH Horvat d.o.o.												
Bistrička cesta 4/A, Konjščina												
OIB: 49086457698												
Žiro račun:HR9623400091100211980												
Datum	Dokument	Jed.	ULAZ	Izlaz	Rezervirano	Stanje	Cijena	Rok trajanja	Šarža	Fin.Ulaz	Fin.Izlaz	Fin.Stanje
09.01.2019	PPR-281	01	50,00			50,00	4,8144	11.10.2021	819	240,72		240,72
09.01.2019	RAC-623	01		20,00		30,00	4,8144	11.10.2021	819		96,29	144,43
16.01.2019	RAC-1000	01		20,00		10,00	4,8144	11.10.2021	819		96,29	48,14
30.01.2019	PPR-825	01	10,00			20,00	4,0936	11.10.2021	2819	40,94		89,08
30.01.2019	RAC-2002	01		10,00		10,00	4,0936	11.10.2021	2819		40,94	48,14
30.01.2019	RAC-2002	01		10,00			4,8144	11.10.2021	819		48,14	
06.02.2019	PPR-975	01	200,00			200,00	4,0937	11.10.2021	3519	818,74		818,74
06.02.2019	RAC-2542	01		100,00		100,00	4,0937	11.10.2021	3519		409,37	409,37
13.02.2019	PPR-1154	01	240,00			340,00	4,0947	11.10.2021	4219	982,73		1.392,10
13.02.2019	RAC-3000	01		50,00		290,00	4,0947	11.10.2021	4219		204,74	1.187,36
13.02.2019	RAC-3000	01		100,00		190,00	4,0937	11.10.2021	3519		409,37	777,99
20.02.2019	RAC-3506	01		100,00		90,00	4,0947	11.10.2021	4219		409,47	368,52
26.02.2019	PPR-1571	01	240,00			330,00	3,7935	11.10.2021	5519	910,44		1.278,96
27.02.2019	RAC-3968	01		10,00		320,00	3,7935	11.10.2021	5519		37,94	1.241,02
27.02.2019	RAC-3968	01		90,00		230,00	4,0947	11.10.2021	4219		368,52	872,50
			740,00	510,00	0,00					2.993,57	2.121,07	

Izvor: Poduzeće ZMH Horvat d.o.o.

Slika 17: Račun-Otpremnica *3968/01/01

ZMH Horvat d.o.o.
Bistrička cesta 4/A, HR-49282 Konjščina

Telefon: 049/426-200
Telefax: 049/426-219

HR96 2340 0091 1002 1198 0

Odobreni br. HR888EU
OIB: 49086457698

www.zmhorvat.hr
E-Mail: zmhorvat@zmhorvat.hr

35000 Slavonski Brod

OIB: _____

PBR: _____

Račun - Otpremnica * 3968/01/01

R1

Isporka:

Broj dokumenta: 3968/01/01
Mjesto izdavanja: Konjščina
Datum dokumenta: 27.02.2019
Vrijeme: 10:27:00
Operator: Ivana Trglačnik
Datum isporuke: 28.02.2019
Datum narudžbe: 26.02.2019
Dospijeće: 14.03.2019
Narudžba br.: mail
Način plaćanja: Bezgotovinsko
Model plaćanja: 02 3968-02121

Red.br	Šifra i naziv artikla/usluge	Količina	Mj	Karton	VPC	Rabat %	Akcija%	Cassa%	Cijena	Vrijednost Kn
1	AWED25 Wedges krumpir 2,5kg Šarža: 18001242 Količina: 8 Šarža: 19000120 Količina: 32	40	korn	20	20,430	0,00	0,00	0,00	20,430	817,20
2	ZMRKK10 FRO Krumpir kocka 10/1 Šarža: 4219 Količina: 90 Šarža: 5519 Količina: 10	100	kg	20	5,050	0,00	0,00	0,00	5,050	505,00
3	ZMPAIQF R Papalina IQF Šarža: 19000064 Količina: 20	20	KG	2	5,500	0,00	0,00	0,00	5,500	110,00
42										1.432,20
PDV Tbr.1 25% Osnovica 1.432,20										358,05
Ukupni iznos										1.790,25

slovima:jednatisučasedamstodevedeset Kn i dvadesetpet Lp

Račun je rezultat informatičke obrade i punovažan je bez potpisa i žiga. Po isteku dospijeća pridržavamo pravo obračuna zakonske zatezne kamate.

Napomena:

Predao: _____

Primio: _____

Dokument sastavio: _____
Ivana Trglačnik

ZMH Horvat d.o.o. upisano je u Sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS 080237803.
Direktor: Zoran Horvat. Iznos temeljnog kapitala uplaćen u cijelosti: 39.800.000,00 kn.

ZMH Horvat d.o.o.
Stranica: 1/1

8. Zaključak

Zalihe jesu kratkotrajna materijalna imovina koja je namijenjena za proizvodnju proizvoda ili usluga za daljnju prodaju, odnosno prikazuje ukupnu količinu materijala i robe koja se nalazi u skladištu do njezine daljnje upotrebe ili prodaje. Pojavljuju se u različitim oblicima, a najčešći oblici su zalihe sirovina i materijal, zalihe proizvoda i zalihe robe. Oblici zaliha ovise o tome bavi li se poduzeće proizvodnom ili trgovačkom djelatnosti.

U proizvodnoj djelatnosti, kojom se bavi odabrano poduzeće, zalihe se nalaze u obliku sirovine i materijala u kontnoj skupini razreda 3 - *Zalihe sirovina i materijala, sitnog inventara*, a služe za proizvodnju proizvoda iz kontne skupine razreda 6 - *Zalihe proizvodnje u toku, proizvoda i robe*, koji su namijenjen za daljnju prodaju veletrgovcima. Ispravno upravljanje zaliha i vezanih troškova važno je jer zalihe čine većinu imovine poduzeća, a samim time loše upravljanje moglo bi dovesti do viška zaliha na skladištu što dovodi do većih troškova skladištenja, zastarijevanja ili oštećenja, dok manjak zaliha može uzrokovati isporuku manje količine naručenog proizvoda od strane potrošača, tako može doći do gubitka potrošača i samim time jednog dijela dobiti. Iz tog razloga bitno je postići optimalnu količinu zaliha koja bi omogućila smanjenje troškova na najmanju razinu uz potrebnu količinu proizvoda za pravilno poslovanje.

U poduzeće ZMH Horvat d.o.o. važnu ulogu imaju nabava i proizvodnja, uz koje su usko vezane različite kalkulacije. Prilikom nabave sirovine koristi se kalkulacija nabavne vrijednosti koja uključuje cijenu sirovine s dodatnim troškovima koji su nastali prilikom dopreme, kao što su troškovi za prijevoz, carinu, utovar, istovar i sl. Kod proizvodnje proizvoda obračun troškova nešto je kompliciraniji iz tog razloga što se u vrijednost proizvoda uračunavaju svi troškovi nastali prilikom proizvodnje proizvoda, a najčešći su cijena sirovine, sati rada i ambalaža. Poduzeće zalihe vodi po stvarnom trošku proizvodnje, stoga cijenu proizvoda ne sačinjavaju ostali troškovi administracije, uprave i prodaje. Prodajom proizvoda poduzeće u postojeći proizvod uračunava profitnu maržu ili rabat s obzirom na kupljenu količinu od strane veletrgovine, a na temelju prijašnje suradnje s veletrgovcem i njegovom pouzdanosti. S obzirom na dugi niz poslovanja poduzeća ZMH Horvat d.o.o. te stalnog širenja poduzeća uz brojna

priznanja i certifikate, možemo zaključiti kako poduzeće svoje zalihe i cjelokupno poslovanje vodi efikasno uz stručne zaposlenike i vodstvo.

9. Literatura

1. M. Štahan, J. Rakijašić, I. Slovinac, D. Zaloker, *Računovodstvo i porezi za poduzetnika*, Zagreb, TEB, 2017.
2. Skupina autora, *Računovodstvo poduzetnika*, Zagreb, RRiF, 2012.
3. Gulin, D.et al., *Računovodstvo*, Zagreb, RiF, 2003.
4. Međunarodni računovodstveni standardi, Narodne novine 36/1993., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1993_04_36_672.html
5. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine 86/2015, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_08_86_1709.html
6. Zakon o računovodstvu, Narodne novine 78/2015, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2015_07_78_1493.html
7. Zakon o trgovini, pročišćen tekst Narodne novine 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/19, 30/14, 32/19, 98/19, 32/20, <https://www.zakon.hr/z/175/Zakon-o-trgovini>

10. Popis slika

Slika 1: Shematski prikaz nabave materijala upotrebom konta 309 - Obračun nabave.....	5
Slika 2: Shematski prikaz isprava u poslovanju materijalom	7
Slika 3: Shematski prikaz rasporeda troškova proizvoda i troškova razdoblja	14
Slika 4: Shematski prikaz nabave robe uporabom konta 659 uz evidenciju zaliha po trošku kupnje	18
Slika 5: Shematski prikaz knjiženja nabave trgovačke robe u trgovini na veliko-zalihe se vode po prodajnoj cijeni.....	18
Slika 6: Shema knjiženja prodaje robe u trgovini na veliko koja iskazuje zalihe po nabavnoj cijeni.....	19
Slika 7: Shema knjiženja prodaje robe u trgovini na veliko koja iskazuje zalihe po prodajnim cijenama	20
Slika 8: Shema knjiženja nabave robe u trgovini na malo od dobavljača-neposredno na konto prodavaonice	20
Slika 9: Shema knjiženja prodaje i smanjenja zaliha robe u prodavaonici.....	21
Slika 10: Devizna kalkulacija EU*20/01	26
Slika 11: Devizna primka WMS*23/01	27
Slika 12: Materijalna kartica sirovine ZMCK20	28
Slika 13: Proizvodna izdatnica WMS*55/01	29
Slika 14: WMS Proizvodni nalog *55/01	30
Slika 15: Proizvodna primka sljediv*1571/01.....	31
Slika 16: Materijalna kartica proizvoda ZMRKK10	32
Slika 17: Račun-Otpremnica *3968/01/01	33